

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **O. P. D.**, zastoupen JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí ze dne 23. 7. 2023, čj. KRPA-249917-12/ČJ-2023-000022-ZZC, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 9. 2023, čj. 13 A 26/2023-26,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce byl rozhodnutím žalované uvedeným shora zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) za účelem správního vyhoštění na dobu 90 dnů. Žalobu, kterou proti tomuto rozhodnutí žalobce podal, zamítl Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným rozsudkem.

[2] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Namítl, že městský soud pochybil v otázce posouzení důvodů, které znemožňují vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců. Tvrdí, že městský soud v této otázce odkázal pouze na soudní rozhodnutí vydaná ve věci jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Dále tvrdí, že jak žalovaná, tak městský soud se opírali o podklady pro rozhodnutí o správním vyhoštění, konkrétně o závazné stanovisko k možnosti vycestování, které však bylo vydáno již v roce 2018. Je tedy zastaralé.

[3] Dále stěžovatel namítá, že nemá platný cestovní doklad. Nemá ani možnost o něj požádat. Tuto skutečnost považuje za typickou překážku bránící vycestování, která podle §

33 odst. 1 zákona o pobytu cizinců umožňuje vydání dlouhodobého víza za účelem strpění. Žalovaná a následně městský soud podle stěžovatele nedostatečně popsaly konkrétní kroky směřující k realizaci vyhoštění.

[4] Obecně pak stěžovatel poukazuje na nedostatky české právní úpravy plynoucí z § 120a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, které stanoví výjimku z povinnosti vyžadovat v rámci řízení o správním vyhoštění závazné stanovisko k možnosti vycestování, a to pro případ, kdy cizinec pochází z bezpečné země původu podle jiného právního předpisu a neuvedl-li skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí podle § 179 zákona o pobytu cizinců. V té souvislosti poukazuje na usnesení Krajského soudu v Brně z 28. 2. 2022, čj. 41 A 35/2021-27, kterým byla Soudnímu dvoru EU položena předběžná otázka. S podáním kasační stížnosti spojil stěžovatel také návrh na přiznání odkladného účinku.

[5] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[6] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že rozhodoval-li po 31. 3. 2021 před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce, a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikturně ustálených kritérií, která pramení ze závěrů usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Tyto závěry jsou použitelné i po novele s. ř. s. zákonem č. 77/2021 Sb. (usnesení NSS z 5. 8. 2021, čj. 10 Azs 196/2021-30, bod 4).

[7] Nejvyšší správní soud tak přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Zásadní pochybení musí spočívat v tom, že krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu, nebo pokud krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Stěžovatel sám přitom netvrdí, v čem okolnosti jeho případu splňují podmínky přijatelnosti ve smyslu takto vymezených kritérií.

[8] Stěžovatel se omezil toliko na odkaz na § 104a s. ř. s., aniž by uvedl, v čem okolnosti jeho případu splňují podmínky přijatelnosti ve smyslu takto vymezených kritérií.

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Nejvyšší správní soud v souvislosti s výtkou týkající se posouzení důvodů, které znemožňují vycestování podle § 179 zákona o pobytu cizinců, neshledal zásadní pochybení městského soudu, které by ve smyslu výše uvedené judikatury mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Městský soud vyšel z judikatury, podle níž při rozhodování o zajištění cizince dle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců je správní orgán povinen se vypořádat mj. s otázkou,

pokračování

zda je tento účel zajištění alespoň potenciálně realizovatelný. V rozsudku z 25. 6. 2020, čj. 5 Azs 107/2020-46, č. 4058/2020 Sb. NSS, k této otázce Nejvyšší správní soud konstatoval: „Při rozhodování o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění musí policie náležitě zvážit, zda vůbec k vyhoštění cizince bude moci dojít, tj. zda je toto vyhoštění alespoň potenciálně možné. V opačném případě by totiž zajištění cizince zcela postrádalo svůj smysl a účel; v podrobnostech srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, č. 2524/2012 Sb. NSS, dle něhož má „správní orgán [...] povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. [...] O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu“ (pozn. podtržení doplněno Nejvyšším správním soudem).“

[12] Podle usnesení NSS z 9. 2. 2023, čj. 5 Azs 305/2021-22, bodu 16, je však „třeba rozlišovat, zda správní orgán rozhoduje dle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců o zajištění cizince za účelem jeho správního vyhoštění v situaci, kdy bylo cizinci teprve doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění, anebo se tak děje, jako v posuzované věci, až v době, kdy již bylo o správním vyhoštění cizince pravomocně rozhodnuto. Výše citované usnesení rozšířeného senátu míří převážně na první z uvedených situací. Naopak v situaci, kdy již bylo o správním vyhoštění cizince pravomocně rozhodnuto, bude již zpravidla nadbytečné zabývat se v plném rozsahu znovu otázkou potenciální realizovatelnosti vyhoštění (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2013, č. j. 8 As 33/2013-55, či ze dne 17. 10. 2019, č. j. 6 Azs 150/2019-22). Vyhodnotit je nicméně třeba případnou změnu poměrů od doby, kdy bylo o správním vyhoštění rozhodnuto (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2016, č. j. 1 Azs 84/2016-29, či ze dne 12. 2. 2021, č. j. 5 Azs 4/2019-18)“.

[13] V nyní posuzované věci již bylo pravomocně rozhodnuto o vyhoštění stěžovatele, a žalovaná v tomto řízení na základě závazného stanoviska Ministerstva vnitra uzavřela, že je vycestování stěžovatele možné. Na tyto závěry žalovaná odkázala i v nyní projednávané věci. Městský soud pak uvedl, že možnými překážkami vycestování se žalovaný v řízení o zajištění cizince má zabývat, pokud jí tyto překážky v době rozhodování o zajištění jsou známy nebo pokud před rozhodnutím o zajištění vyšly najevo. Městský soud se následně ztotožnil se závěry žalované, která v kontextu vyjádření samotného stěžovatele konstatovala, že neexistuje překážka trvalejší povahy, která by bránila vycestování stěžovatele. Pokud jde o aktuální situaci v zemi původu stěžovatele, odkázal městský soud ještě i a závěry vyslovené v rozsudku městského soudu z 14. 3. 2023, čj. 1 Az 22/2021-51, a usnesení NSS z 11. 5. 2023, čj. 4 Azs 136/2023-28, týkající se žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu, z nichž plyne, že situace v zemi původu i v současné době umožňuje vycestování stěžovatele. Stěžovatel v kasační stížnosti na žádnou změnu poměrů nepoukazoval. Nic tedy nenasvědčuje tomu, že by že vycestování stěžovatele do Nigerie nebylo možné. Popsaný postup městského soudu odpovídající výše uvedené judikatuře nezakládá přijatelnost kasační stížnosti.

[14] Ani stěžovatelova námitka považující za překážku vycestování skutečnost, že nemá platný cestovní doklad, nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. Městský soud uvedl, že žalovaná učinila všechny potřebné kroky k přípravě vyhoštění, včetně zajištění náhradního cestovního dokladu. Skutečnost, že stěžovatel cestovním dokladem nedisponuje, tedy nepředstavuje automatickou překážku jeho vycestování. Je naopak běžné, že žalovaná za účelem realizace vyhoštění v průběhu zajištění ověřuje identitu cizích státních příslušníků v konkrétní zemi a zajišťuje náhradní cestovní doklad. Zajištění pak není nezákonné pouze z důvodu průtahů při obstarávání náhradních cestovních dokladů, není-li žalovaná při realizaci správního vyhoštění pasivní a bylo-li zdržení při realizaci způsobeno výlučně pasivitou orgánů země původu v kombinaci s tím, že stěžovatel cestoval bez cestovních dokladů (rozsudky NSS z 16. 3. 2016, čj. 3 Azs 283/2015-62, či z 27. 4. 2016, čj. 10 Azs 275/2015-40).

[15] Ohledně požadavků na odůvodnění doby zajištění zaujal Nejvyšší správní soud v judikatuře názor, že „[s]právní orgán musí [...] uvést, jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu)“ (rozsudky z 19. 10. 2011, čj. 1 As 93/2011-79, z 13. 8. 2020, čj. 1 Azs 143/2020-48, či z 13. 10. 2022, čj. 9 Azs 107/2022-41). Není tedy třeba uvádět žádná konkrétní data či časovou osu.

[16] Obecné úvahy o nedostacích české právní úpravy plynoucí z § 120a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců stěžovatel nevztáhl ke své konkrétní situaci, a proto Nejvyšší správní soud z nemůže jeho argumentaci věcně vypořádat. Tvrzení stěžovatele nelze pro jeho naprostou obecnost a neuchopitelnost považovat za kasační námitku.

[17] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti, nerozhodoval samostatně o návrhu na přiznání odkladného účinku, který nadto byl vyjádřen toliko prostou větou v blanketní kasační stížnosti a stěžovatel dále tento návrh nikterak dodatečně neodůvodnil.

[18] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. bod 53 usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně 29. února 2024

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu